

MAA- JA ELINTARVIKETALouden SUHDANNE-ENNUSTE

SYKSY 2022

Juuso Aalto-Setälä, Sari Forsman-Hugg, Janne Huovari,
Pekka Kinnunen ja Päivi Kujala

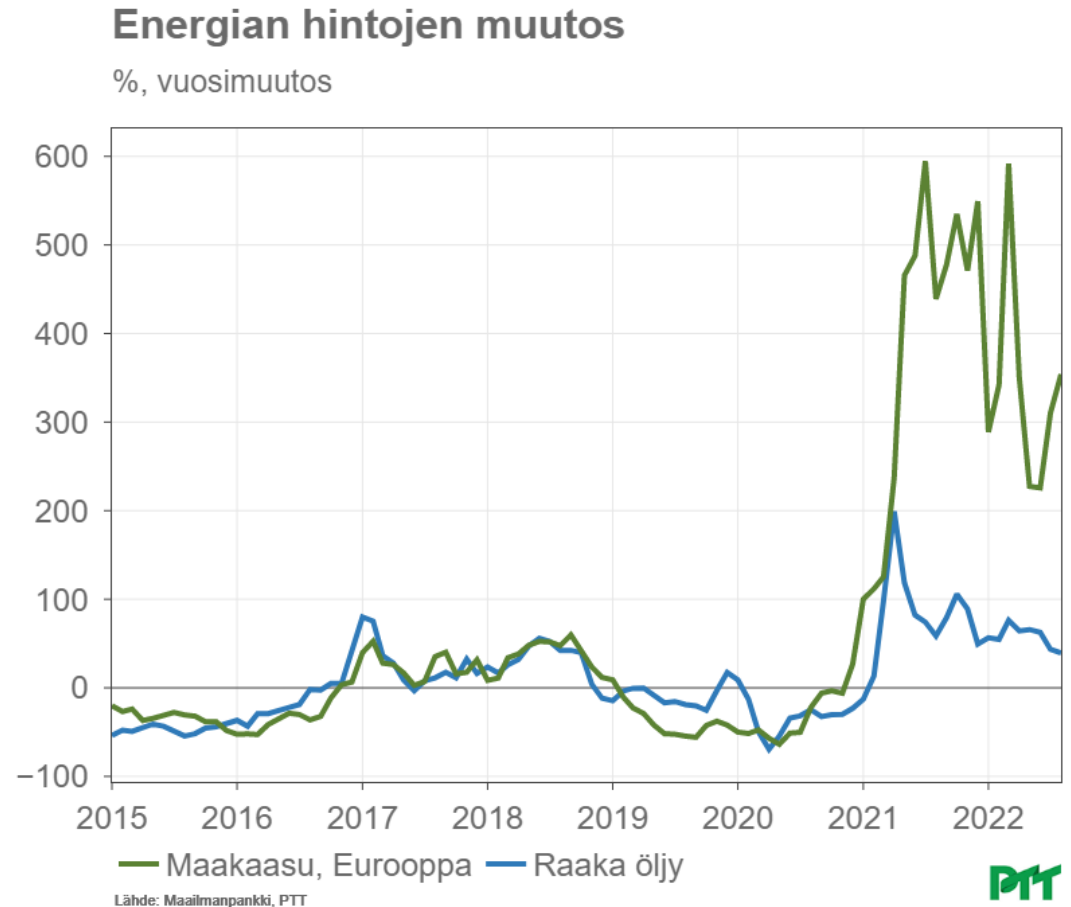
27.9.2022

KOKO RUOKAKETJU JOUTUU SOPEUTUMAAN KORKEAMPIIN KUSTANNUKSIIN – MAATILOJEN KRIISI EI HELLITÄ

MAATALOUS

TUOTANTOPANOSTEN HINTA NOUSEE EUROOPASSA

- Räjähdysmäisesti noussut maakaasun hinta on nostanut sähkön hintaa Suomessa ja Euroopassa
- Euroopassa lannoitetehtaita suljettu ja tuotantoa supistettu
- Lannoitevirrat Venäjältä ovat tyrehtyneet
- Viljan ja öljykasvien saatavuuden heikkeneminen sekä Venäjältä että Ukrainasta nostaa rehujen hintaa

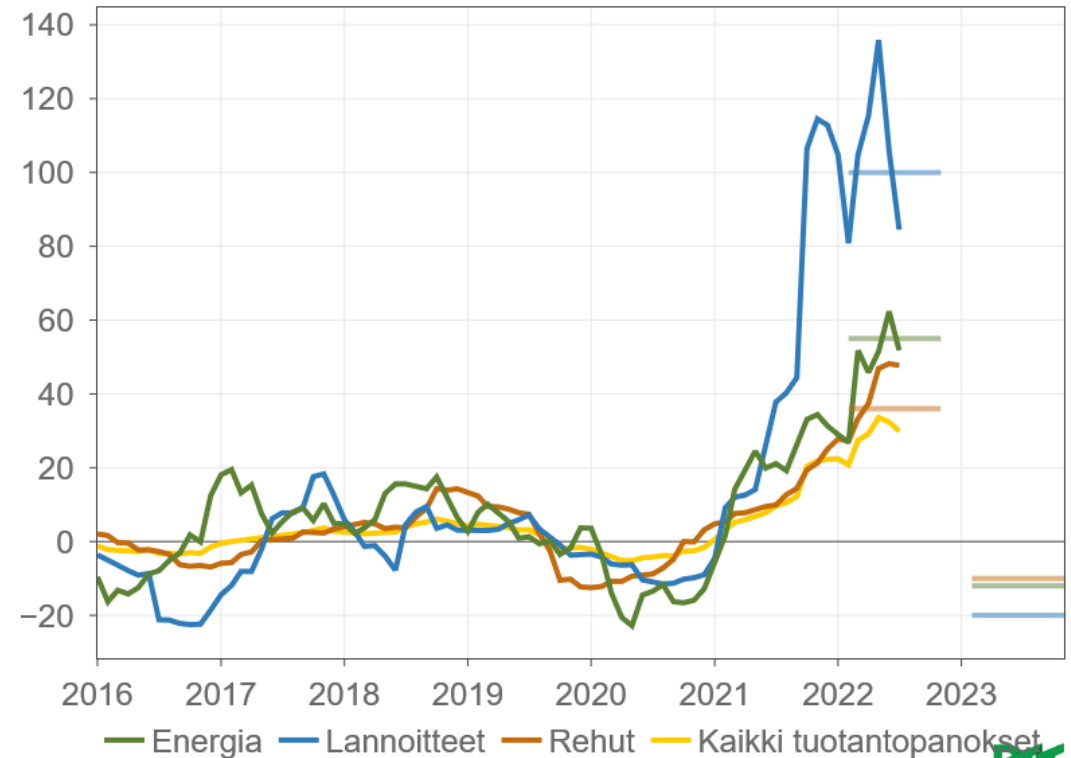
KUSTANNUKSET NOUSSEET KOTIMAASSA

- Kustannukset nousseet kotimaassa merkittävästi vuonna 2022
 - Lannoitteet, energia sekä rehu
- Vuonna 2023 hintataso jää korkealle tasolle mutta hinnat kääntyvät laskuun
- Kustannusten kasvu lisää riskejä erityisesti ensi vuoden tuotannon osalta

	2022e	2023e
Lannoitteet	100 %	-20 %
Energia	55 %	-12 %
Rehu	36 %	-10 %

Maatalouden tuotantopanosten hinnat

%, vuosimuutos

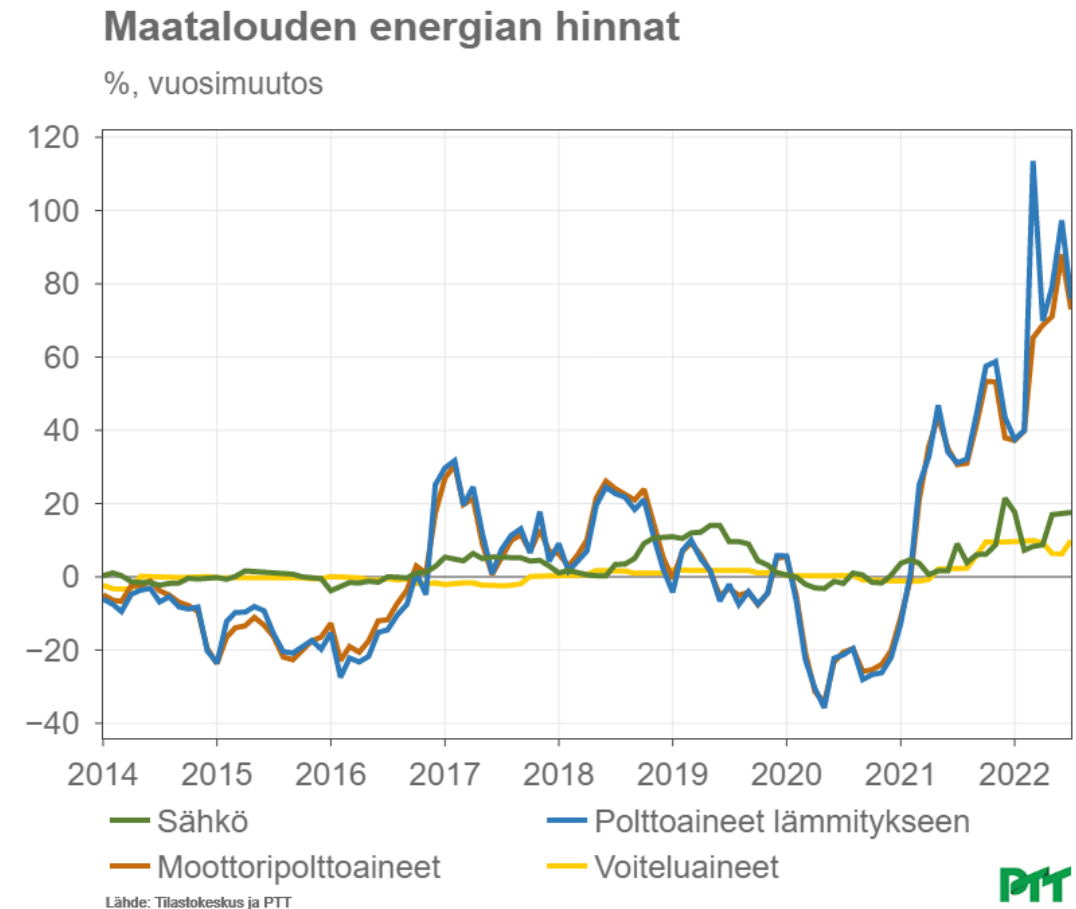

Lähde: Tilastokeskus ja PTT

PTT

SÄHKÖN HINNAN NOUSU NÄKYY VIIVEELLÄ

- Polttoaineiden kustannukset nousseet huomattavasti
- Sähkön kallis hinta aiheuttaa haasteita talvella eläintuotannossa ja kasvihuonetuotannossa
- Sähkön hinnan vaikutukset riippuvat sähkösopimusten kestosta ja tarkistusajoista

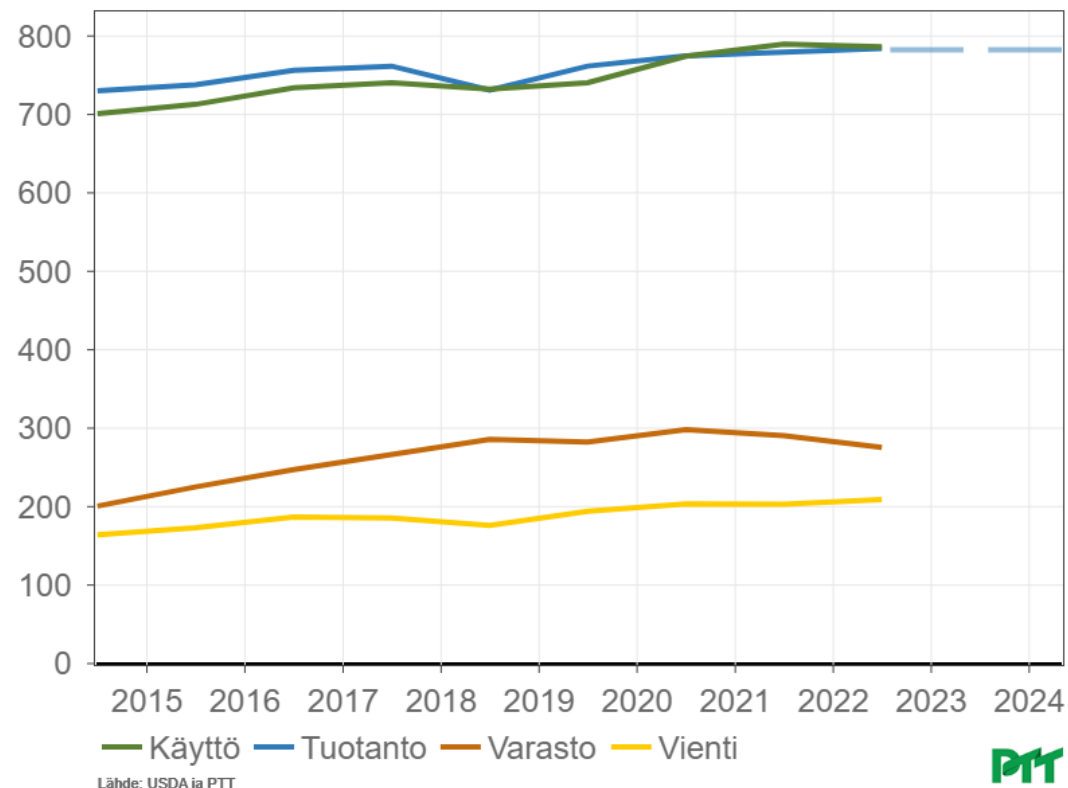

MAAILMAN VILJASATO KOHTUULLINEN EPÄVARMUUDESTA HUOLIMATTA

- Vehnän tuotanto 780-792 milj. tonnia, kulutus 789 milj. tonnia
 - tuotannossa ei ennakoida kasvua
 - varastot pienenevät
- Venäjällä ennätyssto, Australiassa ja Kiinassa hyvä sato
- Intiassa ja EU:ssa sato heikompi kuin viime vuonna kuumuuden ja kuivuuden vuoksi
- Maailmankauppa kasvaa, mutta riskinä Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja Venäjän sisäisen talouden heikkeneminen

Ennuste	2022/23	2023/24
Vehnän tuotanto	0,5 %	0 %

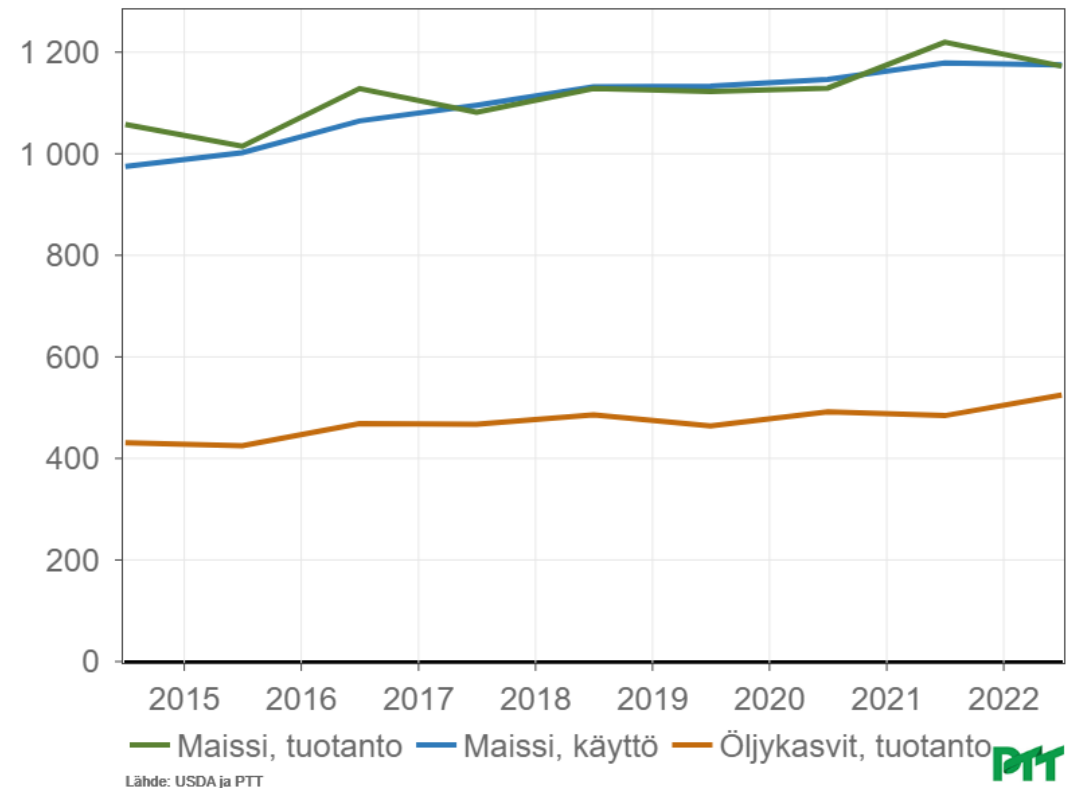
Vehnän tuotanto ja vienti kansainvälisesti
milj. tonnia

MAISSIN JA ÖLJYKASVIEN MAAILMANMARKKINAT

- Maissin kulutus suurempaa kuin tuotanto
 - sato heikko, EU:ssa useassa maassa äärimmäistä kuumuutta ja kuivuutta
 - kauppa lisääntyy ja varastot pienenevät
- Öljykasvien tuotanto kasvaa
 - soijan tuotanto suurempaa kuin kulutus, varastot kasvavat
 - Venäjällä kasvaa rypsin ja auringonkukansiemenen tuotanto
 - EU:ssa öljykasvien tuotanto kasvaa, auringonkukasta ennätyssto
- Valkuaiskasvien tuotanto kasvaa EU:ssa

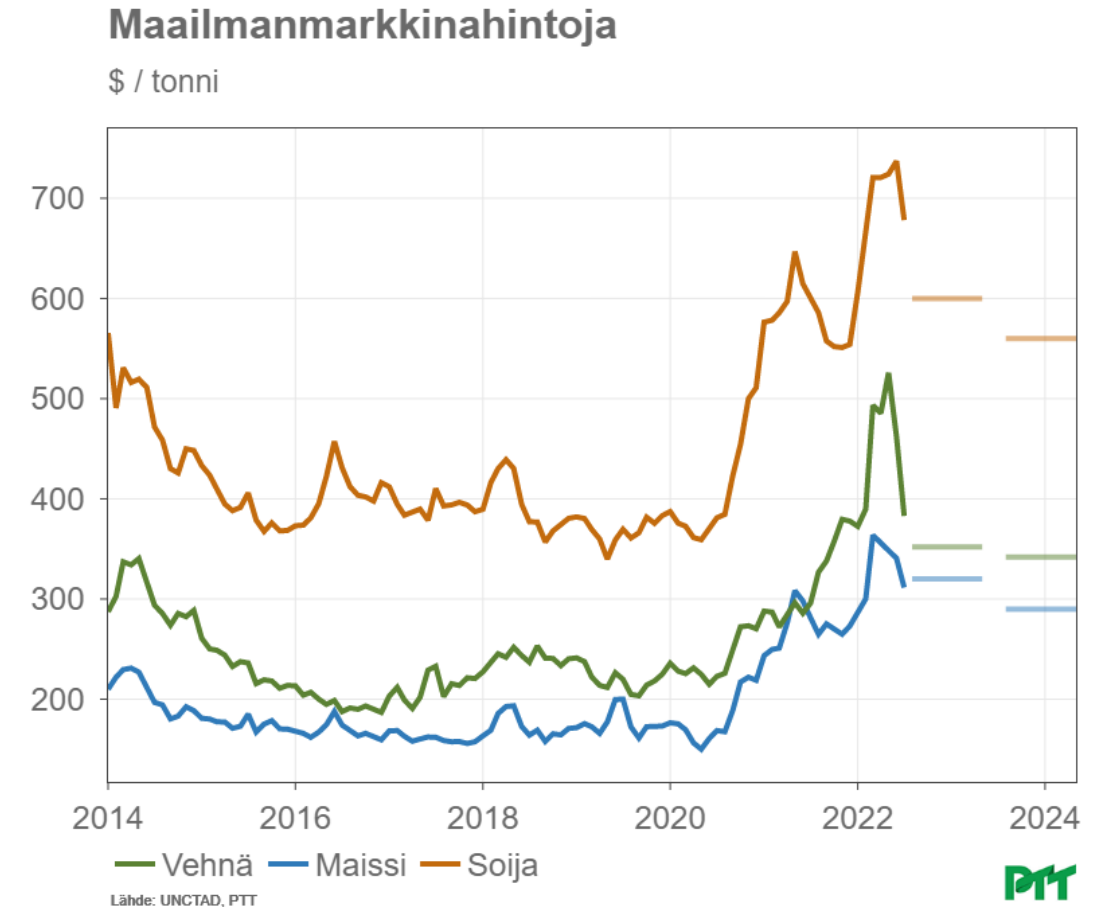
Maissin ja öljykasvien tuotanto kansainvälisesti
milj. tonnia

VILJAN MAAILMANMARKKINAHINNAT PYSYVÄT TOTUTTUA KORKEAMMALLA

- Sotatilanne nosti viljanmaailmanmarkkinahinnat huippulukemiin ja vaikuttaa viljan hintoihin voimakkaasti ennustekaudella
 - satokauden 2021/22 viljan keskimääräiset hinnat ennätysellisiä, esim. vehnä 400 \$/t (+55 %)
- Hinnat ovat kääntyneet syyskuussa nousuun jyrkän laskun jälkeen
 - hintataso pysyy totuttua korkeammalla
 - tarjonnan niukkuus, korkeat tuotantokustannukset, lannoitteiden hinnat ja saatavuusongelmat ylläpitävät hintaa
- Hintojen vaihtelu edelleen suurta

Ennuste	2022/23e	2023/24e
Vehnä	-12 %	-2 %
Maissi	5 %	-9 %
Soija	-5 %	-6 %

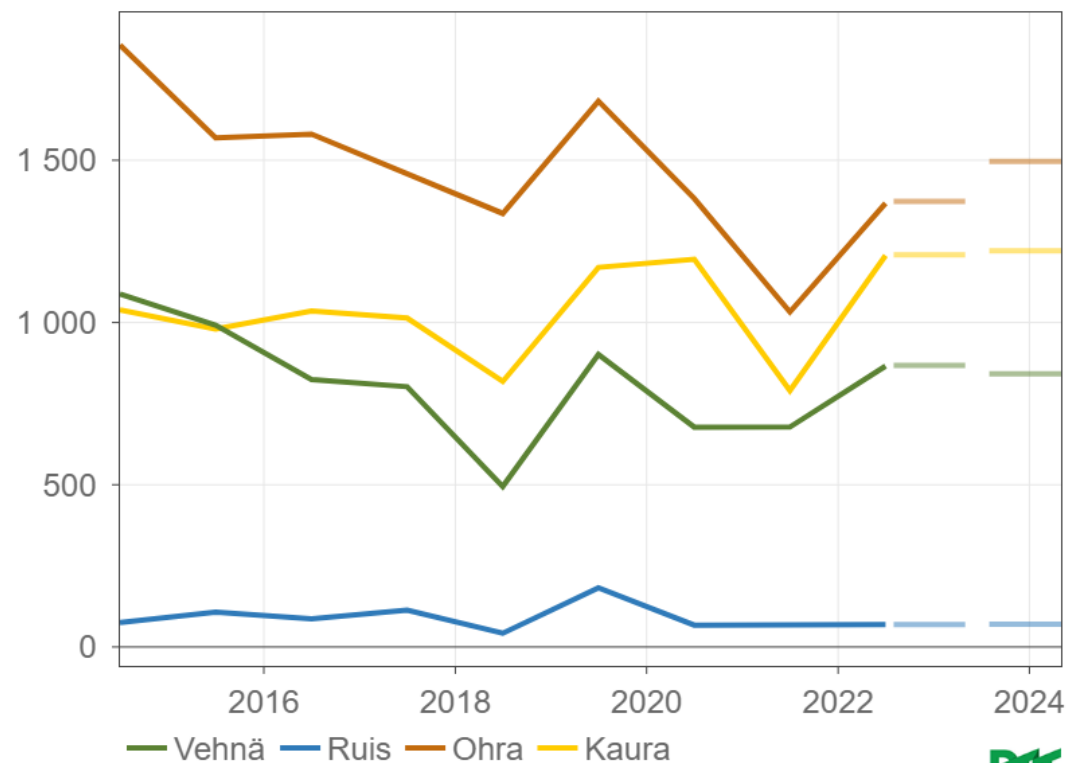
KOTIMAAN VILJANTUOTANTO PALAUTUU

- Kotimaan viljasato palautuu kohtuulliseksi viime vuoden heikon sadon jälkeen, Luken viljasatoarvio 3,55 miljardia kiloa (+37 % verrattuna viime vuoteen)
- Vehnä 28 %, ohra 33 %, kaura 53 %, ruis 4 %
- Satomäärät vaihtelevat alueellisesti
- Syysviljojen kylvöala keskimääräinen tänä syksynä

Ennuste	2022/23e	2023/24e
Vehnä	28 %	-3 %
Ohra	32 %	3 %
Kaura	53 %	1 %

Viljan tuotanto Suomessa 2014-2022*

milj. kg

Lähde: Luke, PTT

PTT

LEIPÄVILJAN TUOTTAJAHINNAT TAVANOMAISTA KORKEAMMALLA ENSI SATOVUODEN ALKUUN SAAKKA

- Viljan hintojen huippu toukokuussa
- Viljan hintojen lasku pysähtynyt ja kääntynyt nousuun
 - 2023/24 hinnoissa suurta epävarmuutta

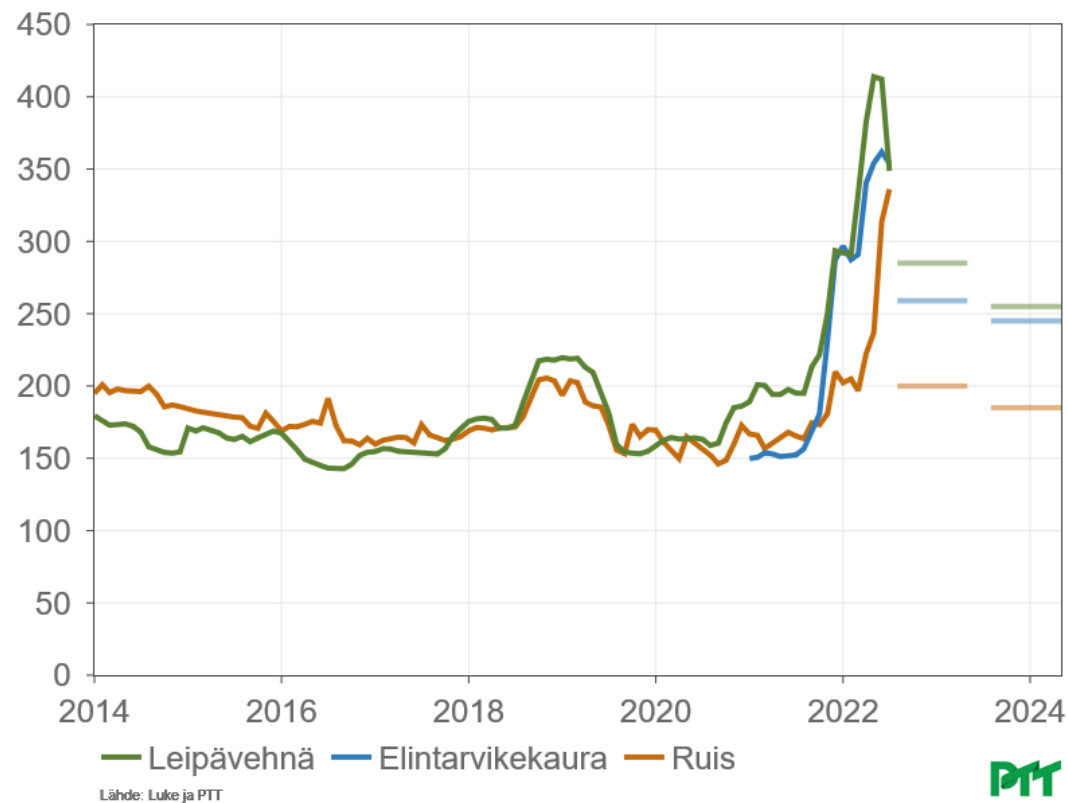
Tuotanto satovuonna 2022/23

- Leipävehnää noin kolmannes vehnäsadosta
- Elintarvikekauran sato erinomainen, laatu hyvä
- Rukiin sato keskimääräistä pienempi

	2022/23	2023/24
Leipävehnä	-2 %	-10 %
Ruis	-2 %	-7%
Elintarvikekaura	-5 %	-12 %

Leipäviljan tuottajahinnat Suomessa

€/ tonni

PTT

REHUVILJAN TUOTTAJAHINNAT TAVANOMAISTA KORKEAMMALLA ENSI SATOVUODEN ALKUUN SAAKKA

- Viljan hintojen huippu toukokuussa
- Viljan hintojen lasku pysähtynyt ja kääntynyt nousuun
 - 2023/24 hinnoissa suurta epävarmuutta

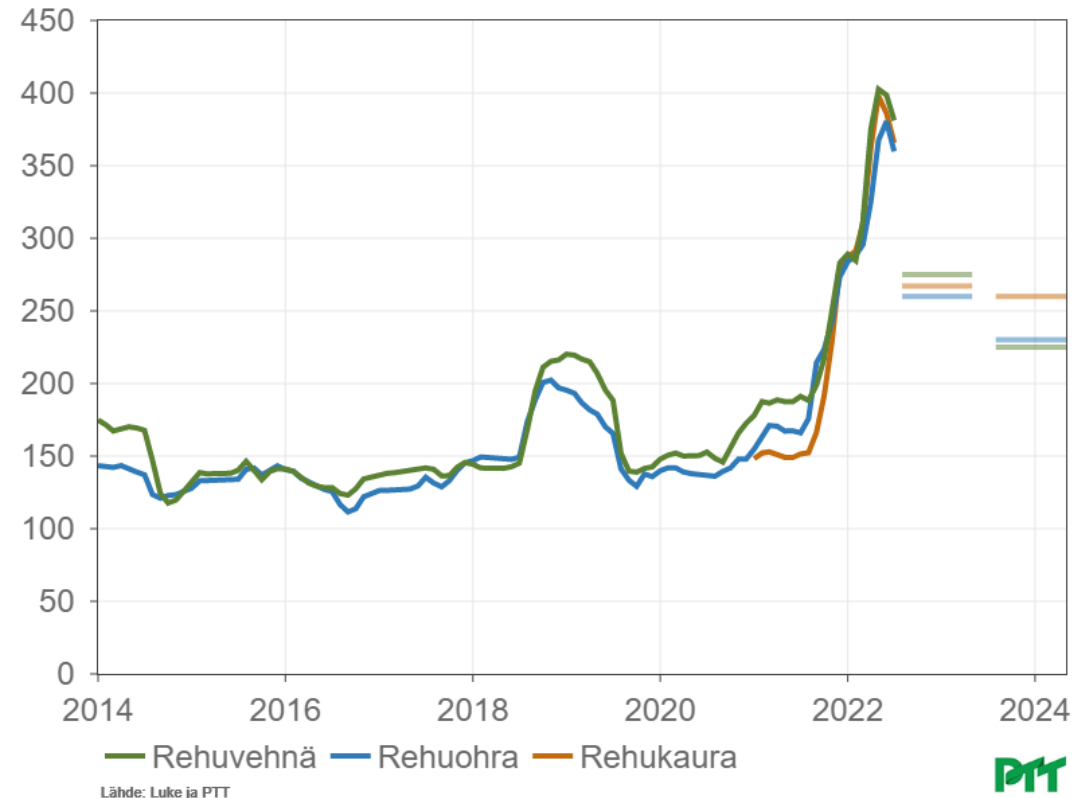
Tuotanto satovuonna 2022/23

- Ohran sato kohtuullisen hyvä
- Kauran sato suurin viiteentoista vuoteen
- Vehnän sato keskimääräinen

Ennuste	2022/23e	2023/24e
Rehuvehnä	-2 %	-10 %
Rehuohra	-3 %	-11 %
Rehukaura	-2 %	-11 %

Rehuviljan tuottajahinnat Suomessa

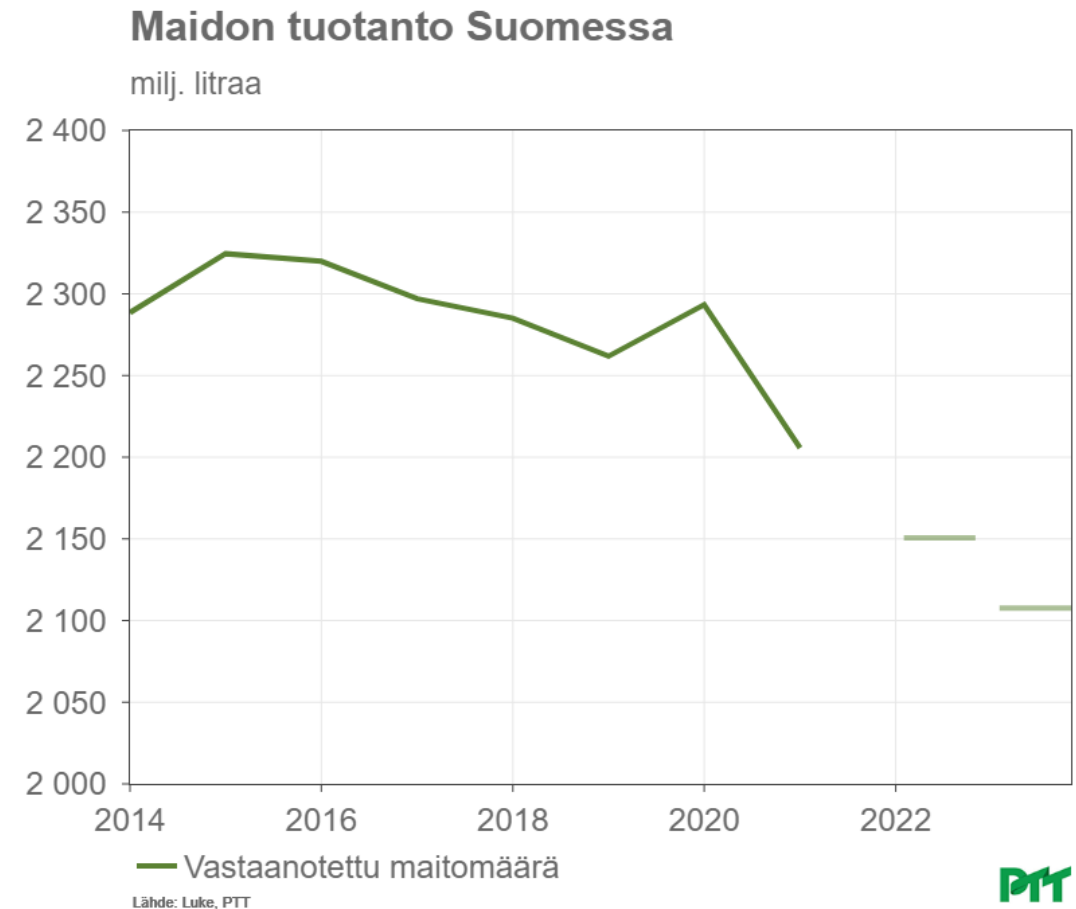
€/ tonni

MAIDONTUOTANNON VÄHENEMINEN JATKUU

- Maailman maidontuotanto hieman laskussa, kysyntä kasvaa
- EU:n maidon tuotanto laskeutunut
- Kotimaan maidontuotannon väheneminen jatkuu
 - Nousseet tuotantokustannukset
 - Keskituotos pienentynyt
 - Lehmämäärän vähentyminen

	2022e	2023e
Tuotanto	-2,5 %	-2 %

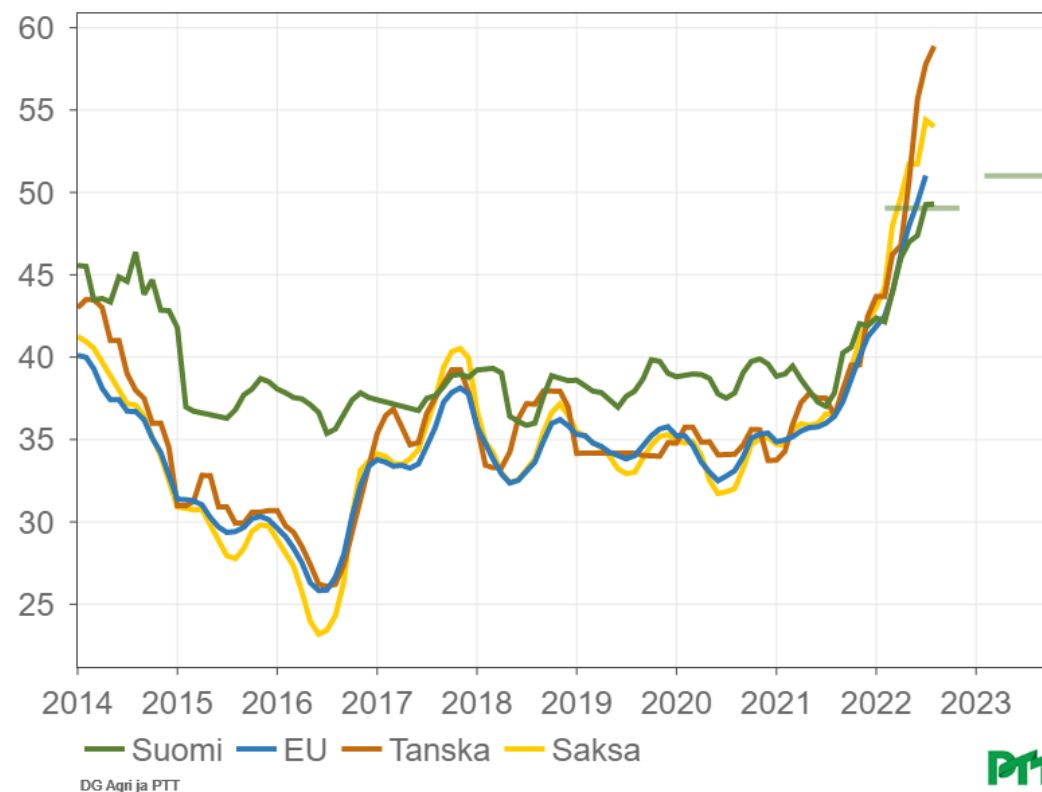
MAIDON TUOTTAJAHINNAN NOUSU ENNÄTYKSELLISTÄ

- Keskimääräinen tuottajahinta oli 49,87 snt/l heinäkuussa (+34 %)
- EU:ssa hinnat ennätystasolla, hintataso ohittanut Suomen
- Tuottajahinnassa edelleen nousupainetta kustannusten kattamiseksi

	2022e	2023e
Tuottajahinta	24 %	4 %

Maidon tuottajahinta EU-alueella

€ / 100kg

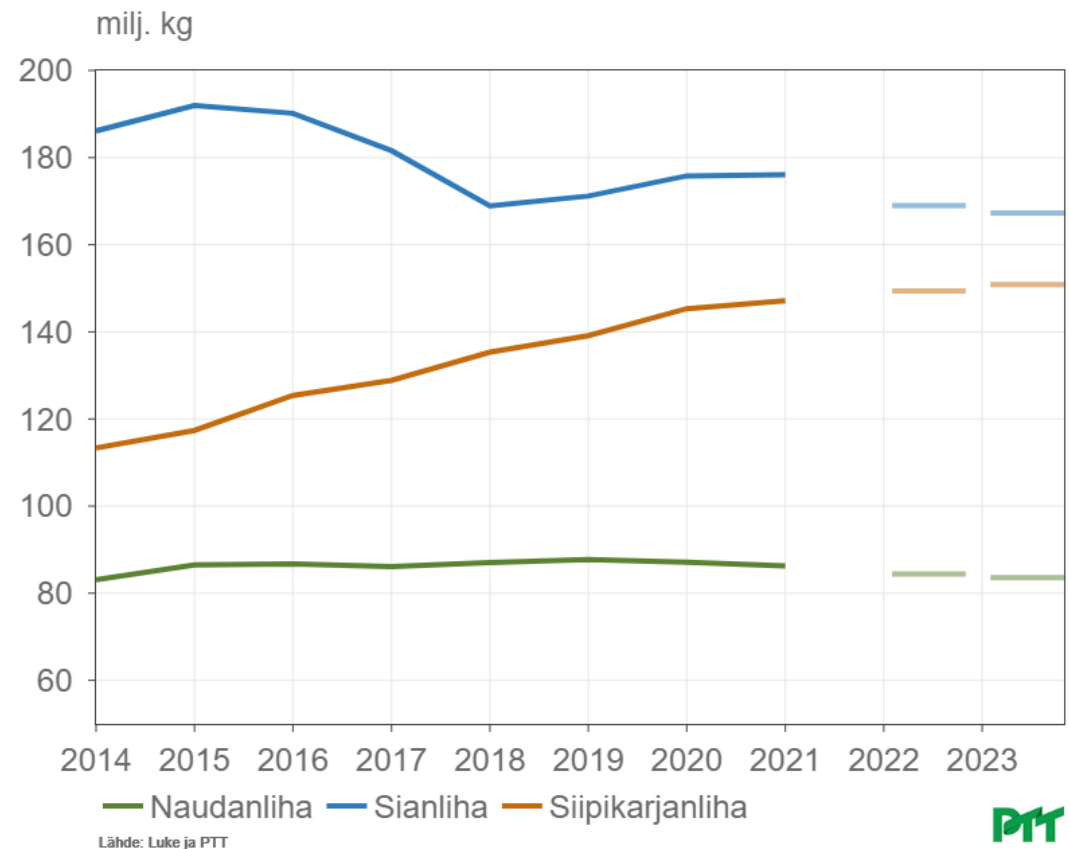
PTT

LIHANTUOTANTO KUSTANNUSPAINEESSA

- Rajusti nousseet tuotantokustannukset vaikuttavat lihantuotantoon kotimaassa ja EU:ssa
 - Sähkön hinnan nousu iso kulu tiloilla
- Naudanlihantuotanto laskee hienoisesti
- Sianlihantuotanto laskusuuntainen kotimaisen kulutuksen ja vientikysynnän vähentyessä
- Siipikarjanlihantuotanto kasvaa kysyntälähtöisesti

Tuotanto	2022e	2023e
Naudanliha	- 1,5 %	- 2 %
Sianliha	- 4 %	- 3 %
Siipikarjanliha	1,5 %	1 %

Lihan tuotanto Suomessa

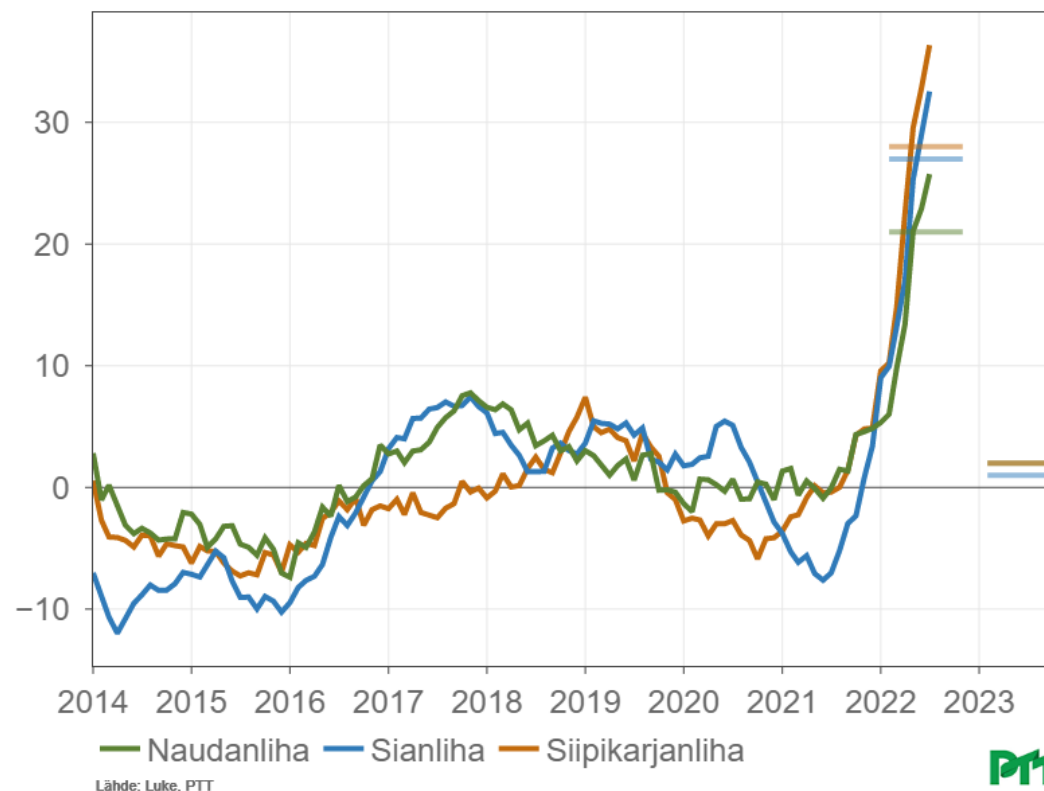
LIHAN TUOTTAJAHINNOISSA EDELLEEN NOUSUPAINETTA

- Tuottajahinnat ovat nousseet merkittävästi
 - Lihan tuottajahinnat lähtivät nousuun viime vuoden puolella
 - Nousuvauhti kiihtyi tämän vuoden alussa
- Kotimaisen lihan saatavuuden varmistaminen tärkeää tulevaisuudessa jalostavalle teollisuudelle
- Tuottajahinnat säilyvät korkealla tasolla

Tuottajahinta	2022e	2023e
Naudanliha	21 %	2 %
Sianliha	27 %	1 %
Siipikarjanliha	28 %	2 %

Lihan tuottajahinnat

%, vuosimuutos

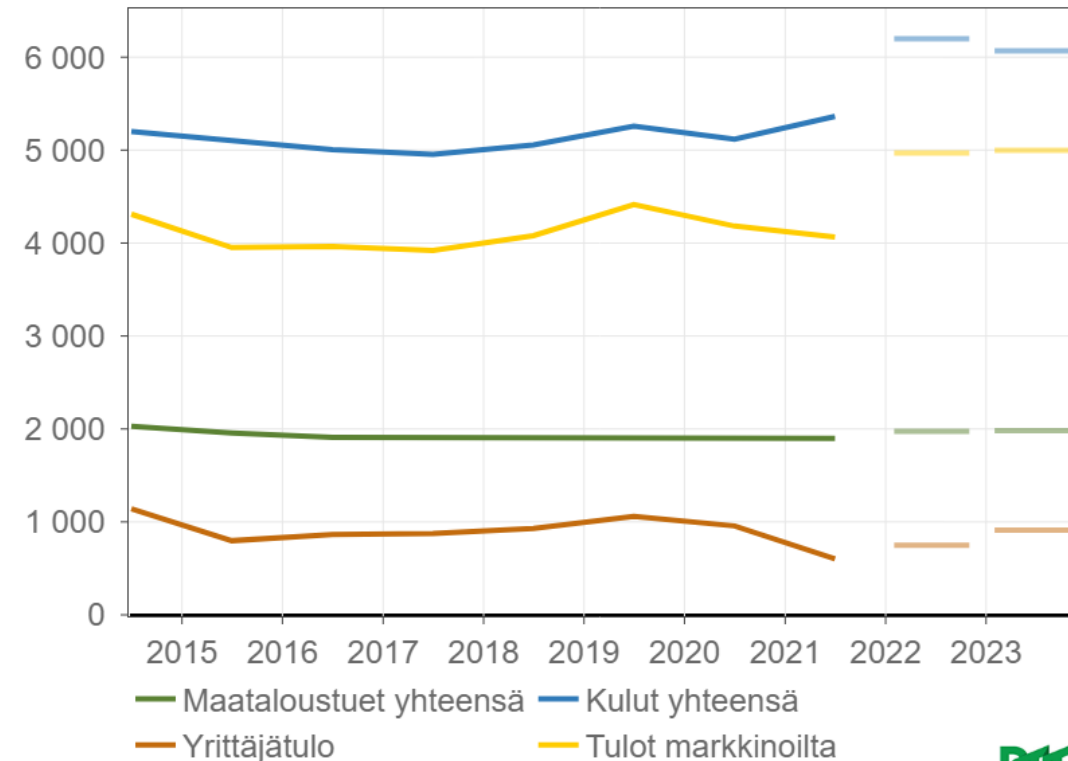
PTT

YRITTÄJÄTULO SÄILYY HEIKKONA

- Yrittäjätulo säilyy tänä vuonna nimellisesti edellisvuoden tasolla ilman valtion keväällä myöntämää maatalouden kriisitukipakettia
- Kriisitukipaketti nostaa yrittäjätuloa tänä vuonna, mutta sen reaalista arvoa heikentää nopea inflaatiovauhti
- Maatalouden markkinatulot kasvavat tuottajahintojen nousun myötä
 - Sekä kasvinviljely- että kotieläintuotannon tulot kasvavat
- Tuotantopanosten kustannukset ja muut kulut kasvavat lähes miljardilla eurolla

Maatalouden taloustilit¹

milj. €

Lähde: Tilastokeskus ja PTT

PTT

¹Ilman maatalouden kriisitukipakettia

RUUAN HINTA JA ELINTARVIKEMARKKINOIDEN NÄKYMÄT

RUUAN HINNAN NOUSUN HUIPPU NÄHDÄÄN LOPPUVUONNA

- Ruuan hinnan nopea nousu jatkuu yleistä inflaatiota nopeampana tänä ja ensi vuonna
- Ruuan hinnan nousu poikkeuksellisen nopeaa globaalisti; monessa EU-maassa nähty ennätyskorkeita ruuan inflaatiolukuja
- Ruuan hinnan nousu on ollut nopeampaa EU:ssa keskimäärin, mutta Suomi seuraa kehitystä viiveellä
- Kuluttajien ostovoima heikkenee tänä vuonna

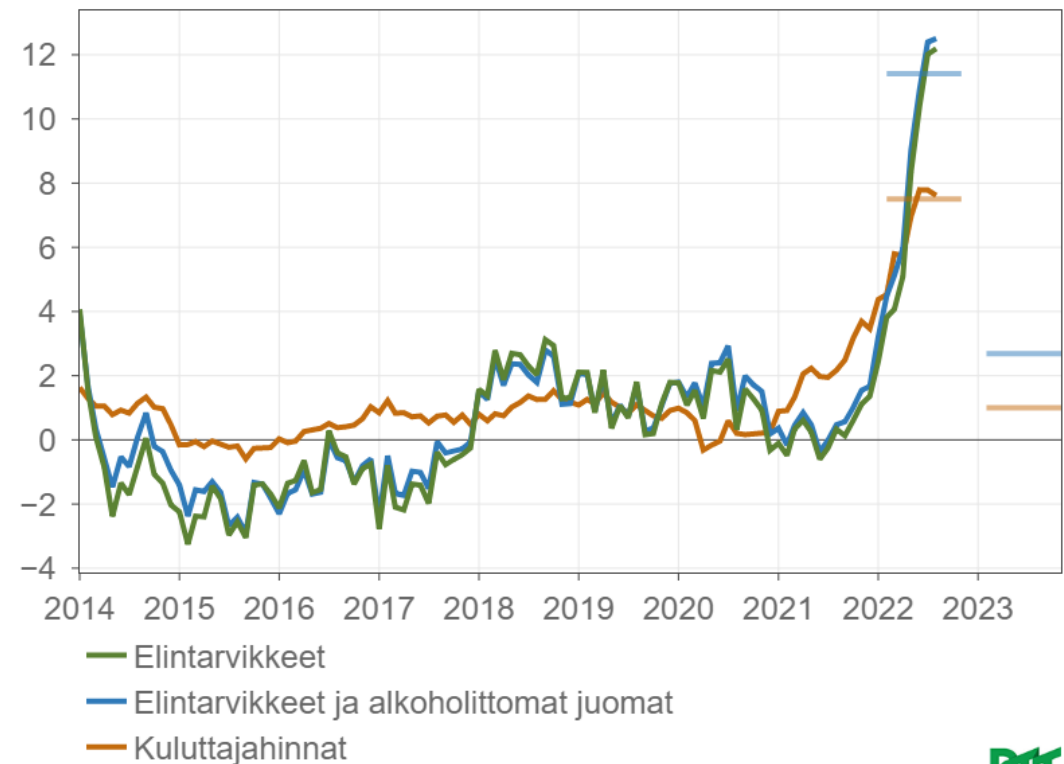
Ennuste	2022e	2023e
Elintarvikkeet ¹	11 %	3 %
Inflaatio ²	7,5 %	1 %

¹ Elintarvikkeet + alkoholittomat juomat

² PTT:n ennuste 15.9.2022

Elintarvikkeiden hinnat

%, muutos vuoden takaa

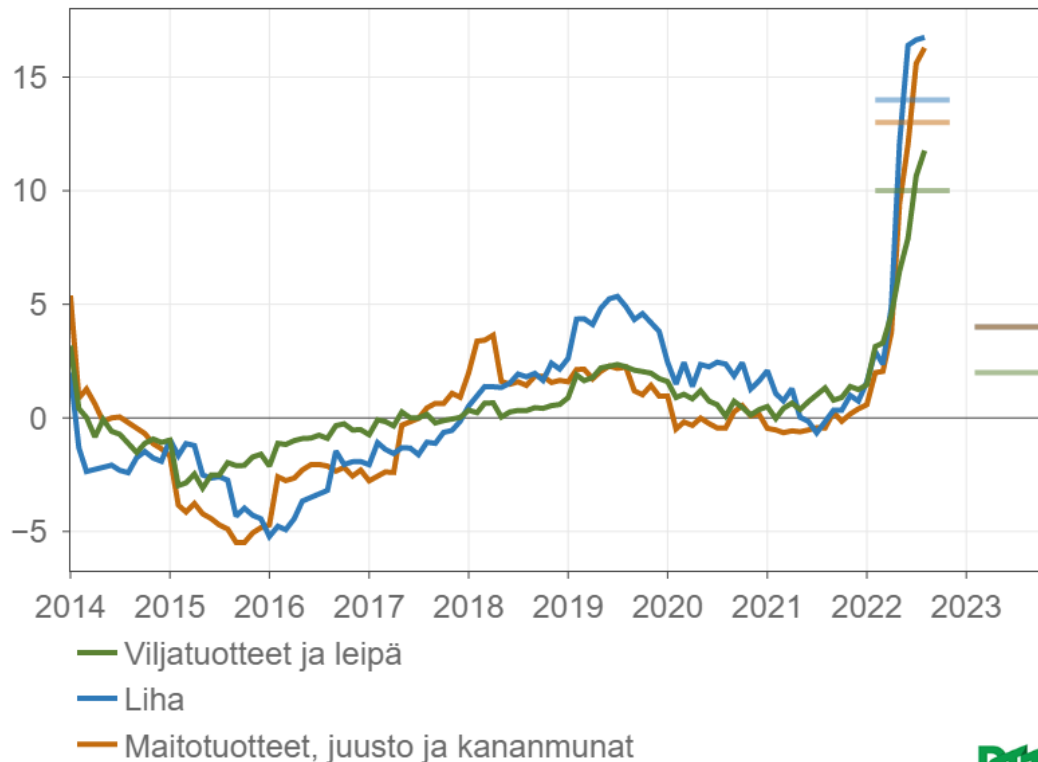
Lähde: Tilastokeskus ja PTT

PTT

HINTOJEN NOUSU KIIHTYY MONISSA TUOTERYHMISSÄ VIELÄ SYKSYN AIKANA

Tuoteryhmien hintojen muutos

%, muutos vuoden takaa

Lähde: Tilastokeskus ja PTT

PTT

- Hintojen nousu näkyy kaikissa tuoteryhmissä – tuoteryhmien välillä ja sisällä suurta vaihtelua
- Liha, maitotuotteet sekä vilja ja leipätuotteet: hintojen nousu nopeutuu loppuvuonna
- Kasvihuonevihannesten hinta nousee merkittävästi talvella
- Myös tuontihinnat nousevat tänä vuonna rajusti

Ennuste	2022e	2023e
Viljatuotteet ja leipä	10 %	2 %
Liha	14 %	4 %
Maitotuotteet, juusto ja kananmunat	13 %	4 %

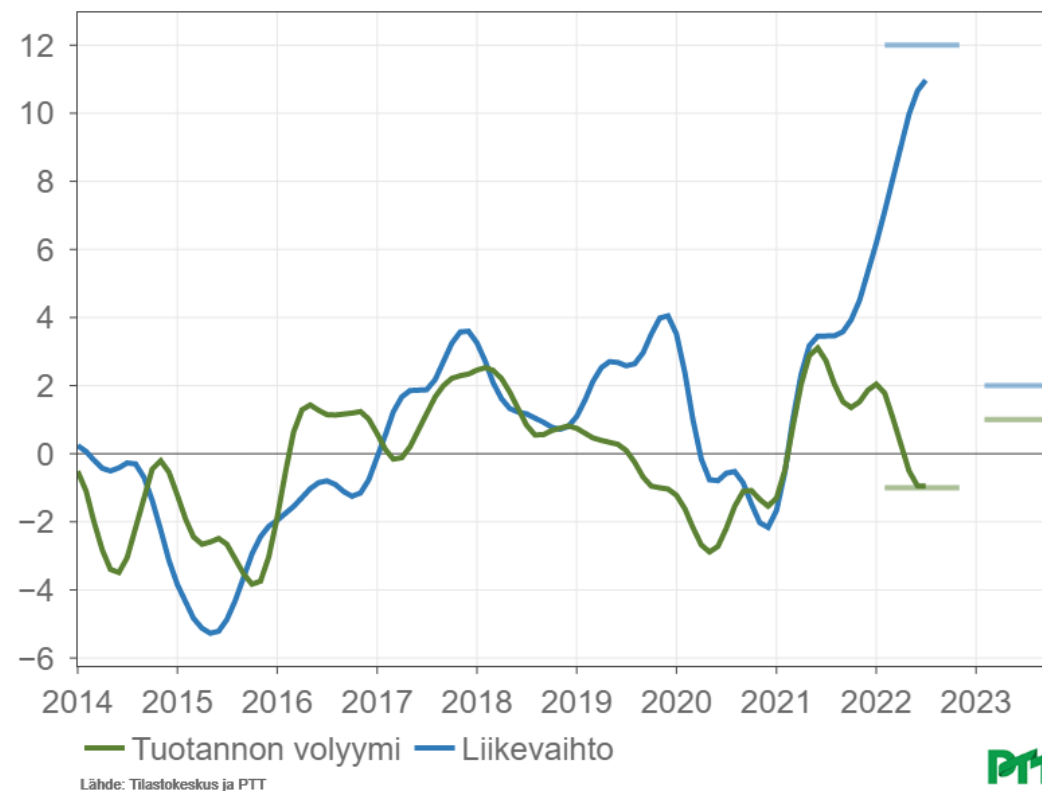
RUUAN HINNAN NOUSU KASVATTAA ELINTARVIKETEOLLISUUDEN LIIKEVAIHTOA

- Volyymi ei kasva, mutta rakenteellista muutosta kysynnässä
- Myös elintarviketeollisuuden kustannukset nousussa
 - Raaka-ainekustannukset, energia, muut tuotantopanokset
 - Palkkaratkaisut
 - Elintarviketeollisuuden tuottajahintaindeksi nousussa

Ennuste	2022e	2023e
Liikevaihto	12 %	2 %
Volyymi	-1 %	1 %

Elintarviketeollisuus

%, vuosimuutos, työpäiväkorjattu

PTT

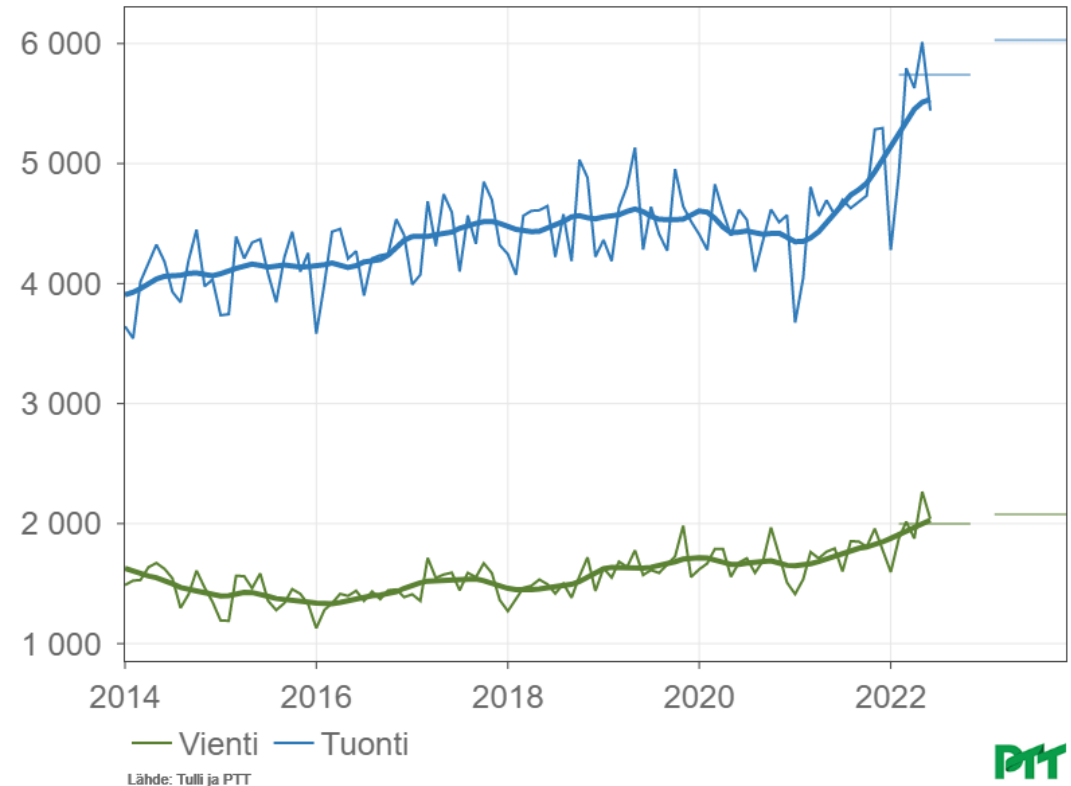
ELINTARVIKETUONNIN ARVOSSA HUIMA NOUSU TÄNÄ VUONNA

- Kauppataaseen alijäämä kasvaa
- Viennin kasvunäkymät (volyymi) heikot
- Tänä vuonna viennin arvon kasvu tulee hintojen noususta
- Tuonnin arvo kasvaa sekä tuontihintojen nousun että volyymin kautta
 - Viljan ja lihan tuontimäärät kasvavat tänä vuonna
- Ensi vuonna tuonti- ja vientihinnat pysyvät tavanomaista korkeampina

Ennuste	2022e	2023e
Vienti	15 %	4 %
Tuonti	22 %	5 %

Elintarvikkeiden vienti ja tuonti

milj. euroa vuositasolle korotettuna

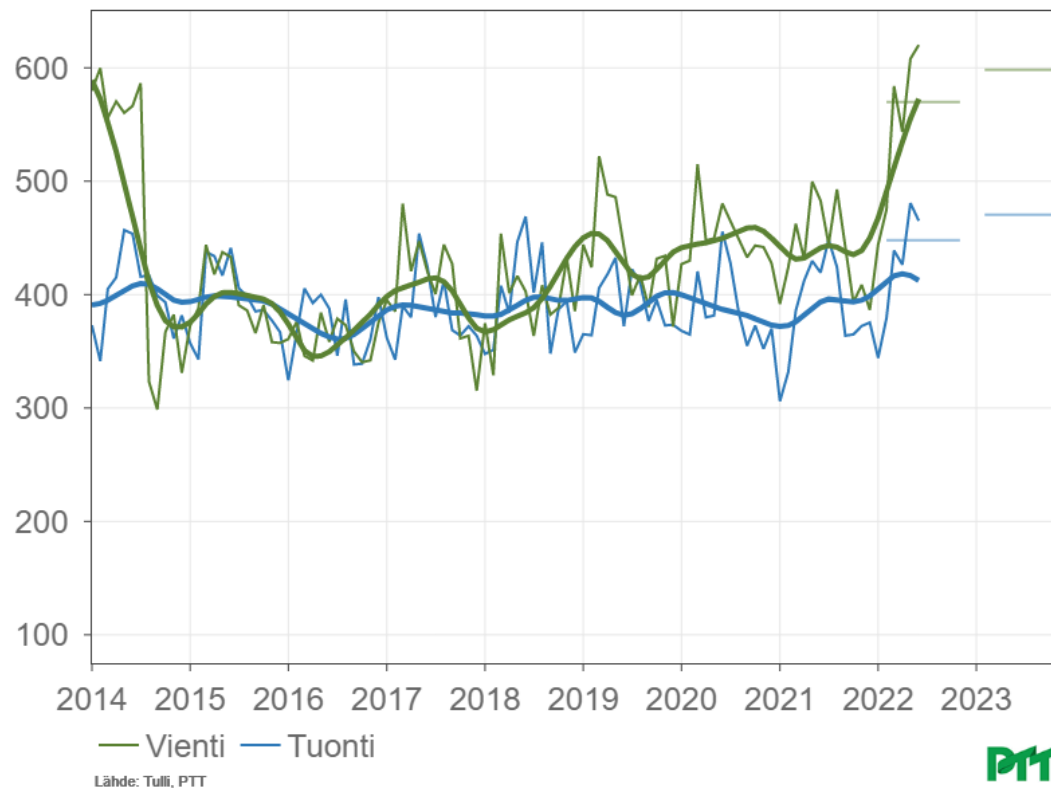

PTT

MAITOTUOTTEISSA HINTOJEN NOUSU NOSTAA VIENNIN ARVOA, LIHAN TUONTI KASVAA

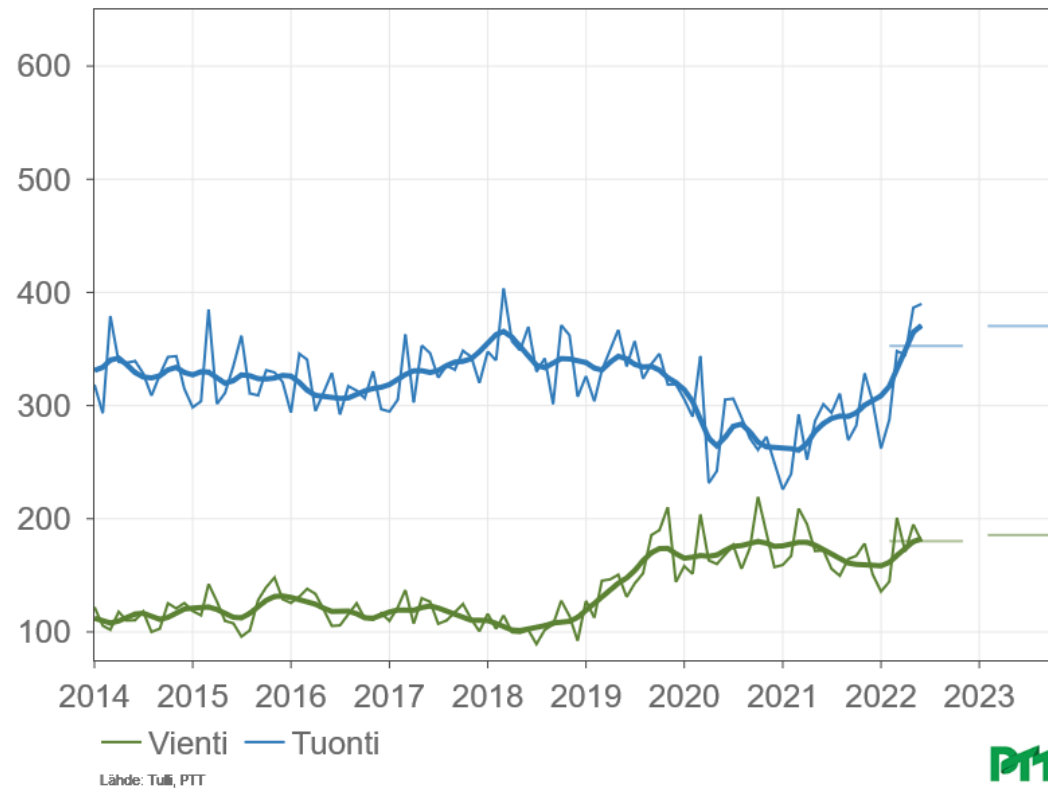
Maitotaloustuotteiden ja munien vienti ja tuonti

milj. euroa vuositasolle korotettuna, trendi ja alkuperäinen

Lihan ja lihatuotteiden vienti ja tuonti

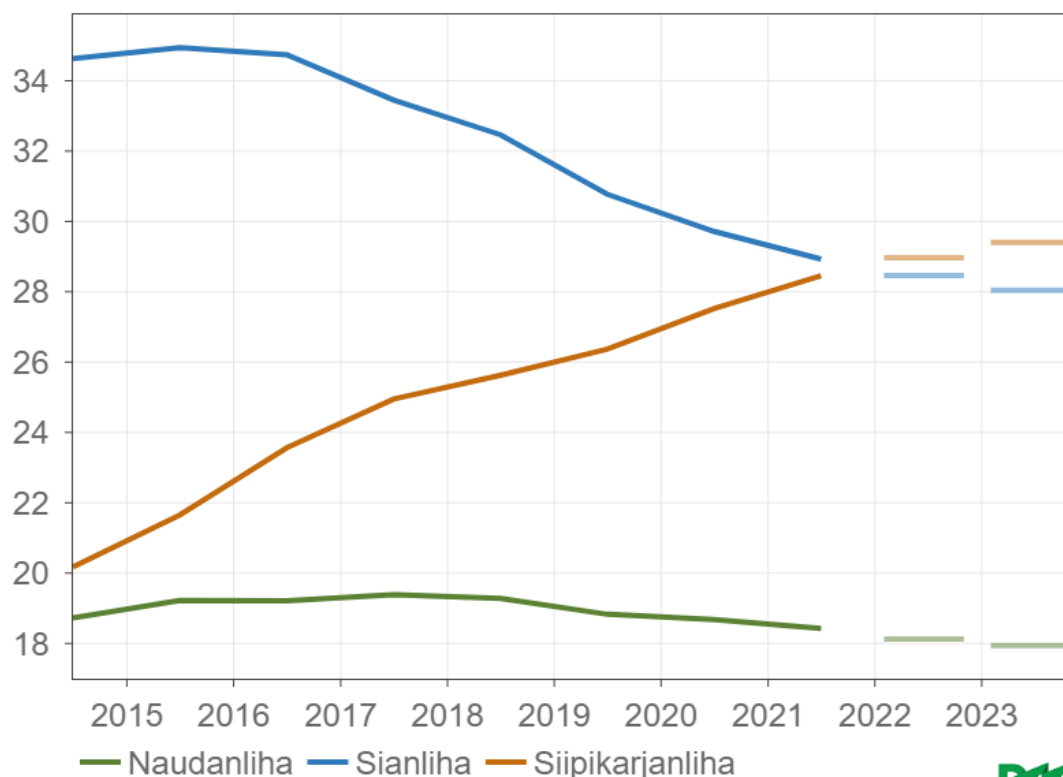
milj. euroa vuositasolle korotettuna, trendi ja alkuperäinen

LIHAN KULUTUKSEN RAKENTEESEEN MUUTOKSIA HINTOJEN NOUSUN MYÖTÄ

Lihan kulutus Suomessa

kg/henkilö

Lähde: Luke ja PTT, PTT

- Kuluttajien ostovoiman heikentyminen vaikuttaa lihankulutuksen rakenteeseen
- Lihan kokonaiskulutus laskee
- Sianlihan kulutuksen lasku jatkuu mutta loivenee
- Siipikarjanlihan kulutuksen kasvu jatkuu tasaisena
- Siipikarjanlihan kulutus ylittää sianlihan kulutuksen tänä vuonna
- Naudanlihan kulutuksen lasku nopeutuu

Ennuste	2022e	2023e
Naudanlihan kulutus per hlö	-3 %	-2 %
Sianlihan kulutus per hlö	-1,5 %	-1,5 %
Siipikarjanliha kulutus per hlö	2 %	1,5 %

KESKEISET ENNUSTEMUUTTUJAT VUOSINA 2021-2023, MUUTOS-%

	2021	2022e	2023e
Leipävehnän tuottajahinta ¹	59 %	-2 %	-10 %
Rehuohran tuottajahinta ¹	76 %	-3 %	-11 %
Kauran tuottajahinta ¹	74 %	-2 %	-16 %
Naudanlihan tuottajahinta	2 %	21 %	2 %
Sianlihan tuottajahinta	-4 %	27 %	1 %
Siipikarjanlihan tuottajahinta	0 %	28 %	2 %
Maidon tuottajahinta	1 %	24 %	4 %
Lannoitteiden hinnat	43 %	100 %	- 20 %
Elintarvikkeiden hinnat (elintarvikkeet + alkoholittomat juomat)	0,6 %	11 %	3 %
Elintarviketeollisuuden liikevaihto	3,2 %	12 %	2 %
Elintarvikeviennin arvo	2,6 %	15 %	4 %
Elintarviketuonnin arvo	2,4 %	22 %	5 %

Tuottajahinta¹ satovuoden hinta 2021/22, 2022/23e ja 2023/2024e.